РЕЦЕНЗІЯ
доктора юридичних наук, професора Кононець Віти Петрівни на дисертацію Олійника Олега Олександровича на тему:
«Адміністративно-правові засади запровадження комплаєнс-контролю в діяльності органів виконавчої влади»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право»

Актуальність теми, обраної для дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота Олійника Олега Олександровича присвячена комплексному дослідженню адміністративно-правових засад запровадження комплаєнс-контролю в діяльності органів виконавчої влади є своєчасною, актуальною і такою, що відповідає сучасним тенденціям розвитку адміністративно-правової науки та практики державного управління в Україні.

В умовах реформування системи публічного адміністрування, реалізації євроінтеграційного курсу держави, цифровізації управлінських процесів, підвищення вимог до доброчесності державної служби та необхідності ефективного використання публічних ресурсів особливого значення набуває формування нових превентивних механізмів забезпечення законності в діяльності органів виконавчої влади. Саме до таких механізмів автор відносить комплаєнс-контроль, який розглядається не лише як інструмент виявлення порушень, а як комплексна система попередження правових, корупційних та етичних ризиків.

Актуальність обраної тематики підтверджується також відсутністю в Україні цілісної нормативної та організаційної системи публічного комплаєнсу, незважаючи на наявність окремих його елементів у сфері внутрішнього контролю, антикорупційної діяльності, внутрішнього аудиту та етичного регулювання державної служби. У цьому контексті дослідження має не лише теоретичне, а й вагоме практичне значення для удосконалення діяльності органів виконавчої влади.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Вивчення дисертації та наукових публікацій автора дає можливість підкреслити логічність структури дослідження, що надало здобувачу можливість визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та ґрунтовно й повною мірою проаналізувати обрану тему.

У роботі автором використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання, які дали змогу висвітлити й вирішити низку теоретичних та практичних питань теми дисертаційного дослідження.

Дисертантом проаналізовано значну кількість джерел – 214 найменувань, а також вивчено роботи інших науковців, що надало можливість вирішити наукову задачу щодо формування адміністративно-правових засад запровадження

комплаєнс-котролю в діяльності органів виконавчої влади з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства та правозастосовної практики.

Результати наукового дослідження викладено в дев'яти наукових працях, серед яких шість статей – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук, три тези наукових доповідей на науково-практичних конференціях і круглому столі.

Отже, дисертація Олійника О. О. на тему: «Адміністративно-правові засади запровадження комплаєнс-контролю в діяльності органів виконавчої влади», виконана на високому науковому рівні.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності. Наукові результати й положення, що винесені на захист, отримано завдяки використанню різноманітних методів, таких як діалектичний, історико-правовий, формально-логічний, логіко-семантичний, системний, структурно-функціональний, порівняльно-правовий, аналізу і синтезу, моделювання та прогнозування, а також ґрунтовної емпіричної бази.

Постановка завдань, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження є чіткими, зрозумілими й такими, що цілком відповідають загальним вимогам. Завдання наукового пошуку виконано на високому методологічному рівні, а здобувач опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії. Таким чином, використання зазначеного комплексу методів наукового пізнання забезпечило системний і комплексний підхід до дослідження адміністративно-правових засад роботи з персоналом у ЗВО МВС України, що дозволило сформулювати науково обґрунтовані висновки та пропозиції, спрямовані на вдосконалення нормативно-правового регулювання й практики організації кадрової роботи у сфері відомчої освіти МВС України.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Практична цінність дисертації полягає в можливості використання її результатів у правотворчій, правозастосовній, науково-дослідній та освітній діяльності. Запропоновані автором положення можуть бути використані під час підготовки нормативно-правових актів з питань організації внутрішнього контролю, запобігання корупції, управління ризиками та забезпечення доброчесності в органах публічної влади.

Заслуговують на підтримку пропозиції щодо розроблення єдиної стратегії розвитку державного комплаєнс-контролю, удосконалення адміністративно-правового статусу комплаєнс-підрозділів, а також впровадження цифрових механізмів моніторингу комплаєнс-ризиків. Такі рекомендації мають практичний характер та можуть бути реалізовані в діяльності органів державної влади.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Структура дисертації є логічною, послідовною та повною. Робота складається зі вступу, трьох розділів,

що об'єднують шість підрозділів, висновків і списку використаних джерел. Така побудова забезпечує поступове розкриття предмета дослідження від загальнотеоретичних положень до прикладних аспектів удосконалення законодавства у сфері комплаєнс-контролю.

У першому розділі досліджено теоретико-правові засади комплаєнс-контролю як адміністративно-правового явища, визначено місце внутрішньо організаційних відносин у системі адміністративного права, розкрито зміст поняття адміністративного комплаєнс-контролю та проведено його відмежування від державного нагляду, аудиту й внутрішнього контролю. Особливу увагу приділено аналізу нормативної бази, що регламентує окремі елементи комплаєнсу в органах виконавчої влади.

Другий розділ присвячено дослідженню адміністративно-правового механізму здійснення комплаєнс-контролю. Автором розглянуто адміністративно-правовий статус уповноважених підрозділів та посадових осіб з питань комплаєнсу, визначено форми та методи реалізації комплаєнс-контролю, здійснено ґрунтовний аналіз процедур правового забезпечення антикорупційного та етичного комплаєнсу.

У третьому розділі проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання комплаєнсу в державному секторі та запропоновано напрями вдосконалення адміністративного законодавства України. Значний інтерес становлять пропозиції автора щодо розроблення Стратегії розвитку цілісної системи державного комплаєнс-контролю та поетапної моделі її впровадження.

Список використаних джерел охоплює 188 найменувань на 20 сторінках. Зазначене дає підстави стверджувати, що дисертація Олійника О.О. відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої виконують актуальне наукове завдання – формування адміністративно-правових засад роботи з персоналом у ЗВО МВС України з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства, відомчого нормативно-правового регулювання та практики організації кадрової роботи.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані здобувачем, характеризуються достатнім ступенем обґрунтованості. У дослідженні використано широкий комплекс загальнонаукових та спеціально-юридичних методів, зокрема логіко-семантичний, порівняльно-правовий, формально-юридичний, системний, структурно-функціональний, метод моделювання та прогнозування. Такий методологічний інструментарій забезпечив комплексність аналізу предмета дослідження та достовірність отриманих результатів.

Автором проведено ґрунтовний аналіз наукової літератури, чинного законодавства України, міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду. Обґрунтованість висновків підтверджується їх логічним зв'язком із поставленими завданнями дослідження та змістом проведеного аналізу. Висловлені пропозиції мають системний характер і спрямовані на вдосконалення

механізмів забезпечення законності та доброчесності в діяльності органів державної влади.

Беззаперечною перевагою дисертації є прагнення автора сформувати концептуальну основу функціонування державного комплаєнсу як самостійного інституту адміністративного права.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи загальний рівень виконаного дослідження, варто висловити окремі зауваження та побажання, які мають переважно дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

1. Автором запропоновано досить широке визначення адміністративного комплаєнс-контролю, яке охоплює значну кількість складових. Водночас доцільним було б більш чітко визначити критерії відмежування комплаєнс-контролю від внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, особливо в аспекті практичного функціонування відповідних підрозділів.
2. У роботі значна увага приділена антикорупційному й етичному комплаєнсу, проте недостатньо деталізовано питання комплаєнсу у сфері захисту інформації та кібербезпеки, що набуває особливої актуальності в умовах цифровізації державного управління.
3. Пропозиція щодо створення цілісної системи державного комплаєнс-контролю є цілком обґрунтованою, однак дисертація могла б містити більш розгорнутий аналіз ресурсного забезпечення реалізації запропонованої моделі, включаючи кадрові та фінансові аспекти.

Водночас зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і можуть слугувати напрямами подальших наукових пошуків автора.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій авторки фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація Олійника О. О. є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації поставленим вимогам. Дисертація Олійника О. О. на тему «Адміністративно-правові засади запровадження комплаєнс-контролю в діяльності органів виконавчої влади» подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому вирішено важливе наукове завдання у сфері адміністративного права щодо формування практичних засад запровадження комплаєнс-контролю в діяльності органів виконавчої влади, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для юридичної науки, відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та припинення дії рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів Україні від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – **Олійник Олег**

Олександрович – на основі публічного захисту заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

Головний науковий співробітник відділу
організації наукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор **Віта КОНОНЕЦЬ**

Підпис засвідчую
Проректор
Національної академії внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор
Заслужений юрист України **Олег ТАРАСЕНКО**